

Forslag til endring i forskrift om strømnettselskapenes inntekter

Forslag om endring i KILE ved beredskapsøvelser på separatdrift og svartstart

HØRINGSdokument 2 / 2026

SKREVET AV Elisabeth Marie Bendixen, Mona Helen Heien, Ole-Petter Kordahl

Forslag til endringer i forskrift om strømnetselskapenes inntekter. Forslag om endring i KILE ved beredskapsøvelser på separatdrift og svartstart

HØRINGSdokument 2 / 2026

Utgitt av:	Reguleringsmyndigheten for energi
Forfattere:	Elisabeth Marie Bendixen, Mona Helen Heien, Ole-Petter Kordahl
Forsidefoto:	Kraftmast på Alnabru. Foto: Maria Aspen Neerland/RME
ISBN:	978-82-410-2570-9
ISSN:	2535-826X
Saksnummer:	202614405
Sammendrag:	RME sender på høring forslag om endringer i forskrift om nettselskapenes inntekter. Forslaget går ut på at avbruddskostnader som følger av beredskapsøvelser på svartstart og separatdrift ikke skal inngå i KILE-ordningen.
Emneord:	Avbrudd, beredskapsøvelse, forsyningssikkerhet, inntektsramme, KILE, Separatdrift, Svartstart, tillatt inntekt.

Reguleringsmyndigheten for energi

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0310 Oslo

Telefon: 22 95 95 95

E-post: rme@nve.no

Internett: <https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten/>

Innholdet kan brukes videre mot kreditering.

I NVE bruker vi kunstig intelligens til bearbeiding av tekst og analyse av data. Innholdet er kvalitetssikret av forfatterne og NVE står ansvarlig.

August, 2026

Innhold

1	Kort om høringen	4
1.1	Forslaget.....	4
1.2	Hvem berøres av forslaget?	4
1.3	Slik gir du høringsinnspill	4
1.4	Slik blir høringsinnspillene behandlet.....	5
2	Bakgrunn	6
3	Dagens regulering	6
3.1	Direkte reguleringer for KILE.....	6
3.2	Forvaltningspraksis for KILE	6
3.3	KILE ved beredskapsøvelser	6
4	Begrunnelse for forslaget	7
4.1	Hva vil vi oppnå med forslaget	7
4.2	Avgrensning av forslaget.....	7
4.3	Om nærmere kriterier for øvelser som kan unntas fra KILE	7
4.4	Rapportering og kontroll	8
4.5	Hvorfor forskriftsendring?.....	8
5	Økonomiske og administrative konsekvenser	9
5.1	Konsekvenser for nettselskapene	9
5.2	Konsekvenser for nettkundene	9
5.3	Konsekvenser for myndighetene og andre	10
6	Ikrafttredelse	10
7	Forslag til forskriftstekst	11
7.1	Forslag til endringer i forskrift om nettselskapenes inntekter	11
8	Ordforklaringer	12

1 Kort om høringen

1.1 Forslaget

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) foreslår at avbruddskostnader som følger av beredskapsøvelser på svartstart og separatdrift ikke skal inngå i KILE-ordningen.

Svartstart er oppstart av kraftverk og gjenoppretting av kraftsystemet fra spenningsløst nett. Separatdrift, eller øydrift, innebærer at en del av kraftsystemet kobles fra og driftes isolert fra det synkrone hovednettet.

Den foreslåtte endringen vil sikre at avbruddskostnader som følger av beredskapsøvelser på svartstart og separatdrift ikke påfører nettselskapene negative økonomiske konsekvenser i form av økte KILE-beløp.

I kap. 4.3 ber vi eksplisitt om innspill til hvilke utfyllende kriterier som bør gjelde for øvelser som omfattes av et eventuelt unntak fra KILE-ordningen. Formålet med utfyllende kriterier for øvelsene vil være å legge til rette for øvingsaktivitet som gir reell læring og styrket beredskap, samtidig som hensynet til sluttbrukerne og de grunnleggende insentivene i KILE-ordningen ivaretas.

1.2 Hvem berøres av forslaget?

Endringen berører særlig nettselskapene.

1.3 Slik gir du høringsinnspill

Alle er velkomne til å sende høringsinnspill, og alle aspekter av forslaget kan kommenteres. Fristen for å sende inn høringsinnspill er 6. november 2026.

Du kan sende høringsinnspillet på flere måter:

- eFormidling
- KS SvarUt
- Altinn
- e-post til rme@nve.no

Merk innspillet med referansenummer 202614405.

1.4 Slik blir høringsinnspillene behandlet

Høringsinnspill er offentlige etter offentlighetsloven og vil normalt bli publisert på RMEs nettside.

Etter høringsfristen vil RME vurdere innspillene som har kommet inn, og ta stilling til om det er behov for å gjøre endringer i forskriftsforslaget.

Vi tar sikte på at forskriftsforslaget skal vedtas slik at endringen trer i kraft fra 1. januar 2027.

Oslo, 6. august 2026

Tore Langset
direktør

Hilde Marit Kvile
seksjonssjef for økonomisk regulering

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

2 Bakgrunn

I lys av dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det behov for å styrke sikkerhets- og beredskapsnivået i den norske kraftforsyningen. Blant annet forventer NVE at aktørene i kraftforsyningen gjennomfører flere beredskapsøvelser i årene fremover.

Noen typer beredskapsøvelser, særlig øvelser på svartstart og separatdrift, kan innebære avbrudd for sluttbrukere. Etter dagens regelverk inngår slike avbrudd i KILE-ordningen på samme måte som andre avbrudd.

KILE-ordningen skal gi nettselskapene økonomiske incentiver til å begrense omfanget og konsekvensene av avbrudd for sluttbrukerne. Når beredskapsøvelser kan føre til økte KILE-beløp, kan dette påvirke nettselskapenes gjennomføring av slike øvelser.

Bakgrunnen for forslaget er å unngå at KILE-ordningen virker som et hinder for øvingsaktivitet som er viktig for kraftforsyningens beredskap.

3 Dagens regulering

3.1 Direkte reguleringer for KILE

Med KILE-ordningen menes nettinntektsforskriftens regulering av kostnader ved ikke levert energi (KILE). Nettinntektsforskriften § 4-1 beskriver at nettselskapenes inntekter skal kvalitetsjustertes som følge av avbrudd for tilknyttede sluttbrukere, hvilke avbrudd som omfattes og hvordan de totale avbruddskostnadene beregnes. Avbruddskostnadene omtales også som KILE-beløp.

KILE gir i dag nettselskaper et objektivt ansvar for alle hendelser i eget nett. I praksis medfører KILE en reduksjon i nettselskapets inntekt ved avbrudd. Dette gjelder også for hendelser som nettselskapene ikke kan hindre, og for hendelser som er uvanlige eller ekstreme. KILE inngår også i beregning av kostnadsgrunnlag, og dermed også i inntektsrammen.

3.2 Forvaltningspraksis for KILE

Etter nettinntektsforskriften § 8-5 kan RME i særlige tilfeller gi dispensasjon fra inntektsreguleringen, inkludert KILE ordningen. Som ordlyden tilsier er dispensasjonsadgangen snever, og RME er svært restriktive med å gi dispensasjon fra KILE-regelverket. Bestemmelsen skal fungere som en sikkerhetsventil for de situasjonene hvor nettselskapene rammes urimelig hardt i forhold til hva som er formålet med KILE-ordningen.

I forvaltningspraksis har RME lagt til grunn at det bare kan gis dispensasjon fra KILE ved ekstraordinære økonomiske konsekvenser, som innebærer at nettselskapets avkastning blir urimelig lav over tid dersom dispensasjon ikke gis.

3.3 KILE ved beredskapsøvelser

Etter dagens regulering behandles avbrudd som følge av beredskapsøvelser på samme måte som andre planlagte utkoblinger. Dersom øvelsen medfører avbrutt effekt eller ikke levert energi for sluttbrukere, vil dette inngå i beregningen av KILE.

4 Begrunnelse for forslaget

4.1 Hva vil vi oppnå med forslaget

Forslaget innebærer at avbruddskostnader som følger av beredskapsøvelser på svartstart og separatdrift ikke skal inngå i KILE-ordningen.

Dersom slike avbrudd behandles fullt ut som ordinære KILE-hendelser, kan det påvirke nettselskapenes gjennomføring av øvelsene. Formålet med forslaget er derfor å redusere risikoen for at KILE virker som et økonomisk hinder for nødvendige beredskapsøvelser.

RME ønsker at beslutningen om å gjennomføre beredskapsøvelser på svartstart og separatdrift i størst mulig grad skal baseres på beredskapsmessige og faglige vurderinger, og i mindre grad påvirkes av mulige økonomiske konsekvenser gjennom KILE-ordningen.

4.2 Avgrensning av forslaget

For å opprettholde de generelle insentivene i KILE-ordningen er det viktig at unntaket avgrenses tydelig. KILE skal fortsatt gi nettselskapene insentiver til å forebygge, begrense og håndtere avbrudd på en samfunnsmessig rasjonell måte. Et unntak bør derfor bare gjelde der KILE kan virke som et hinder for øvingsaktivitet som er viktig for kraftforsyningens beredskap.

Forslaget er begrenset til beredskapsøvelser på svartstart og separatdrift. Dette er øvelser der realistisk gjennomføring kan innebære avbrudd for sluttbrukere, og der avbruddene etter dagens regelverk vil inngå i KILE-ordningen på samme måte som andre avbrudd.

Forslaget innebærer ikke at alle avbrudd ved øvingsaktivitet skal holdes utenfor KILE-ordningen. Øvelser er i utgangspunktet en del av nettselskapenes ordinære drift, og de grunnleggende insentivene i KILE-ordningen bør derfor videreføres så langt som mulig.

Den foreslåtte løsningen skal balansere to hensyn:

- å legge til rette for økt og mer realistisk øvingsaktivitet
- å unngå at unntaket svekker KILE-ordningen mer enn nødvendig

Avgrensningen til svartstart og separatdrift, kombinert med vilkår for fritak og krav til rapportering, skal bidra til at unntaket blir målrettet og etterprøvbart.

4.3 Om nærmere kriterier for øvelser som kan unntas fra KILE

RME vurderer å fastsette nærmere kriterier til øvelser på svartstart og separatdrift som skal omfattes av et unntak fra KILE-ordningen. Formålet med slike kriterier vil være å sikre at øvelsene gjennomføres på en forsvarlig måte, og at unntaket ikke svekker insentivene til å begrense omfanget og konsekvensene av avbrudd for sluttbrukerne.

RME har foreløpig vurdert å fastsette følgende kriterier, og ber om høringsinstansenes syn på disse:

- **Koordinering med systemansvarlig** kan bidra til at øvelsene gjennomføres på en måte som ivaretar forsyningssikkerheten og hensynet til kraftsystemet som helhet. Etter dagens regelverk skjer det allerede koordinering av driftsstanser og endringer i koblingsbilde i regional- og transmisjonsnettet. Et mulig kriterium kan derfor være at øvelsen er planlagt og gjennomført i samråd med systemansvarlig.

- **Retningslinjer eller veiledning fra systemansvarlig** kan bidra til mer enhetlig praksis, erfaringsutveksling og bedre kvalitet i planlegging og gjennomføring. Slike retningslinjer kan videreutvikles over tid etter hvert som det høstes erfaringer med øvelsene.
- **Varsling av berørte sluttbrukere** kan gi kundene mulighet til å forberede seg på et mulig avbrudd og dermed redusere konsekvensene av øvelsen. Samtidig kan informasjon om beredskapsøvelser i enkelte tilfeller være kraftsensitiv. Et eventuelt varslingskrav bør derfor utformes slik at sluttbrukerne får tilstrekkelig informasjon uten at sensitiv informasjon eksponeres.
- **Tidspunktet for øvelsen** kan ha betydning både for risikoen for uønskede konsekvenser og for ulempene for sluttbrukerne. Samtidig kan for strenge begrensninger redusere muligheten til å gjennomføre realistiske øvelser. Det må derfor vurderes om det bør gis nærmere føringer for valg av tidspunkt, og hvordan slike føringer eventuelt bør utformes.
- **Krav til dokumentasjon, evaluering eller erfaringsdeling** kan gjøre det mulig for flere aktører å lære av gjennomførte øvelser. Samtidig vil slike krav øke den administrative belastningen for nettselskapene. Dersom kravene blir for omfattende, kan de i seg selv redusere øvingsaktiviteten. Eventuelle krav bør derfor tilpasses øvelsens omfang og kompleksitet.

4.4 Rapportering og kontroll

Avbrudd som skyldes beredskapsøvelser, skal inkluderes i nettselskapenes årlige økonomiske og tekniske rapportering (eRapp) til RME. Dette gir nyttig og viktig informasjon til både nettselskaper og myndigheter om omfang og konsekvenser av beredskapsøvelser. KILE-beløp grunnet beredskapsøvelser vil bli holdt utenfor inntektsreguleringen, og vil kun bli benyttet til statistikkformål.

Rapporteringen skal, på lik linje med øvrige avbrudd, baseres på nettselskapenes registrering i FASIT. Nettselskapene sin plikt til å registrere og rapportere avbrudd i FASIT følger av leveringskvalitetsforskriften.

Den foreslåtte løsningen innebærer at nettselskapene selv rapporterer hvilke avbrudd som skyldes beredskapsøvelser som omfattes av ordningen. RME vil kunne kontrollere rapporteringen gjennom ordinært tilsyn og annen oppfølging av innrapporterte data.

Dersom et nettselskap feilaktig rapporterer avbrudd som omfattet av ordningen, vil RME kunne korrigere dette ved behandling av rapporterte data eller gjennom tilsyn. Feilrapportering kan også få de konsekvenser som ellers følger av manglende eller uriktig rapportering til RME.

4.5 Hvorfor forskriftsendring?

Dagens regelverk åpner for at RME i særlige tilfeller kan gi dispensasjon fra KILE-ordningen. Dersom KILE ved beredskapsøvelser skulle håndteres gjennom individuelle dispensasjoner, ville nettselskapene måtte søke i hvert enkelt tilfelle, og RME måtte gjøre konkrete vurderinger av om vilkåret om «særlige tilfeller» er oppfylt. Det ville gi mindre forutsigbarhet for nettselskapene, økt administrativ belastning for både nettselskapene og RME, og risiko for ulik praksis over tid.

En forskriftsendring gir derimot en klar og generell regel for de øvelsene som omfattes, og gjør det tydelig at avbruddskostnader ved slike øvelser skal behandles annerledes enn ordinære KILE-hendelser. Etter RMEs vurdering er dette et mer treffsikkert og transparent virkemiddel for å fjerne et mulig økonomisk hinder for øvingsaktivitet, samtidig som avgrensningen kan fastsettes direkte i forskriften og de generelle insentivene i KILE-ordningen opprettholdes.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

5.1 Konsekvenser for nettselskapene

Økonomiske virkninger for nettselskapene

Gjennom KILE-ordningen blir nettselskapets inntekt totalt sett redusert som følge av avbrudd. Etter dagens regler gjelder KILE-ordningen også for beredskapsøvelser.

Forslaget innebærer at avbruddskostnader som følger av beredskapsøvelser på svartstart og separatdrift, ikke lenger inngår i KILE-ordningen. Nettselskaper som gjennomfører slike øvelser, vil ikke lenger få redusert sin inntekt med KILE-beløp knyttet til øvelsen.

KILE inngår med negativt fortegn i nettselskapenes tillatte inntekt, og positivt fortegn i beregning av inntektsramme, men da med to års tidsforskyvning. På bransjenivå og over tid påvirker ikke KILE det samlede inntektsnivået. KILE vil derimot bidra til å omfordele inntekt mellom nettselskapene basert på oppnådd leveringspålitelighet.

Forslaget vil føre til at nettselskaper som opplever avbrudd ved gjennomføring av beredskapsøvelser, får et lavere kostnadsgrunnlag enn etter dagens regulering. En reduksjon i kostnadsgrunnlag vil gi en tilsvarende reduksjon i samlet kostnadsnorm for bransjen. Dette vil kunne gi en noe redusert inntektsramme også for nettselskapene som ikke gjennomfører øvelser.

Administrative konsekvenser

Vi foreslår at aktuelle KILE-beløp rapporteres gjennom eksisterende systemer som FASIT og eRapp. Dette bidrar til å begrense de administrative kostnadene både for nettselskapene og myndighetene.

Nettselskapene må ikke utarbeide og sende inn søknader eller avvente vedtak før en øvelse gjennomføres, men kan forholde seg til etablerte systemer og rapporteringsrutiner.

5.2 Konsekvenser for nettkundene

Økonomiske konsekvenser for nettkundene

Virkningen for nettkundene følger av at tariffene utvikler seg i tråd med nettselskapets tillatte inntekt. Forslaget vil ikke endre tillatt inntekt på bransjenivå, men det vil kunne gi ulike utslag på selskapsnivå.

Når nettselskapet får beholde inntekt som ellers ville blitt redusert gjennom KILE, kan dette isolert sett gi noe høyere tariff for kundene. Nettkunder kan altså oppleve marginalt høyere tariffer hvis forslaget gjennomføres enn om det ikke gjennomføres.

Planlagte avbrudd og ulemper for kundene

Nettkunder som berøres av en beredskapsøvelse, kan oppleve et avbrudd i strømforsyningen. Dersom vårt forslag om å unnta beredskapsøvelser fra KILE-ordningen bidrar til at nettselskapene gjennomfører flere øvelser, kan enkelte nettkunder oppleve flere planlagte avbrudd enn i dag.

Beredskapsgevinster

Formålet med øvelsene er å styrke nettselskapenes beredskap og evne til å håndtere ekstraordinære hendelser. Bedre beredskap kan bidra til raskere gjenoppretting av strømforsyningen og redusere konsekvensene av reelle avbruddssituasjoner. Forslaget kan derfor gi gevinster for nettkundene i form av økt forsyningssikkerhet og bedre håndtering av framtidige hendelser.

RME forventer at omfanget av beredskapsøvelser som omfattes av ordningen, vil være begrenset. De samlede konsekvensene for nettkundene forventes derfor å være små.

5.3 Konsekvenser for myndighetene og andre

Administrative konsekvenser for myndighetene

Forslaget vil kunne kreve enkelte tilpasninger i rapporteringsløsningene FASIT og eRapp. Det er ikke uvanlig at rapporteringsløsningene må tilpasses noe hvert år. Vi anslår at tilpasninger som følge av dette forslaget ikke vil innebære mye ekstra arbeid.

Tilpasningene skal gjøre det mulig å motta mer spesifikk rapportering av avbruddskostnader ved beredskapsøvelser og å behandle disse kostnadene riktig ved fastsettelse av inntektsrammer og beregning av mer- og mindreinntekt.

Oppfølging og kontroll

RME kan måtte følge opp at vilkårene for unntak er oppfylt, og at nettselskapene rapporterer riktige avbruddskostnader ved beredskapsøvelser. Omfanget av dette arbeidet vil blant annet avhenge av den endelige utformingen av ordningen og hvilke kriterier som legges til grunn for at avbrudd ved beredskapsøvelser skal holdes utenfor KILE-ordningen.

Siden vi forventer at omfanget av beredskapsøvelser som omfattes av ordningen vil være begrenset, forventer vi også at disse konsekvensene blir små.

Konsekvenser for andre aktører

Vi forventer ikke at forslaget medfører vesentlige konsekvenser for andre aktører.

6 Ikrafttredelse

RME tar sikte på at forskriften skal tre i kraft 1. januar 2027.

7 Forslag til forskriftstekst

7.1 Forslag til endringer i forskrift om nettselskapenes inntekter

I

Hjemmel: Fastsatt av Reguleringsmyndigheten for energi [dato], med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 4-11 og forskrift 24. oktober 2019 nr 1413 om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 8-5.

I forskrift 14. januar 2025 nr 50 om strømmettselskapenes inntekter (nettinntekstforskriften) skal § 4-1 lyde:

§ 4-1. Justerte inntektsrammer ved KILE

Årlig inntektsramme skal kvalitetsjusteres som følge av avbruddskostnader for tilknyttede sluttbrukere. Dette gjelder avbruddskostnader for avbrudd som skyldes feil eller planlagte utkoblinger i høyspenningsanlegg eller feil i fordelingstransformator, avbrudd hvor feil i lavspenningsanlegg medfører utkobling i høyspenningsanlegg samt avbrudd ved samtidig, manuell utkobling av alle lavspenningskurser på samme fordelingstransformator, rapportert i henhold til forskrift [30. november 2004 nr. 1557](#) om leveringskvalitet i kraftsystemet.

Nettselskapenes totale avbruddskostnader fremkommer ved å summere kostnadene for alle avbrudd innenfor året. Kostnad for ett enkelt avbrudd fremkommer av [§ 4-2](#).

Avbruddskostnader som følge av systemvernutløsning som kompenseres økonomisk etter vedtak av systemansvarlig, jf. forskrift [7. mai 2002 nr. 448](#) om systemansvaret i kraftsystemet, inngår ikke i KILE-ordningen.

Avbruddskostnader som følge av rasjonering, jf. energiloven [§ 6-2](#), inngår ikke i KILE-ordningen, men skal fremkomme i nettselskapets rapportering til Reguleringsmyndigheten for energi.

Avbruddskostnader som følge av beredskapsøvelser på svartstart og separatdrift inngår ikke i KILE-ordningen, men skal fremkomme i nettselskapets rapportering til Reguleringsmyndigheten for energi.

Hvem som er ansvarlig og berørt konsesjonær ved avbrutt effekt, ikke levert energi og KILE er definert i forskrift [30. november 2004 nr. 1557](#) om leveringskvalitet i kraftsystemet [§ 2A-3](#).

II

Endringen trer i kraft på det tidspunkt Reguleringsmyndigheten for energi bestemmer.

8 Ordforklaringer

Avbrudd	Tilstand karakterisert ved uteblitt levering av elektrisk energi til en eller flere sluttbrukere, hvor alle forsyningsspenningene er under 5 prosent av avtalt spenningsnivå.
eRapp	Verktøy for omsetningskonsesjonærenes økonomiske og tekniske rapportering til RME.
FASIT	Feil- og avbruddsstatistikk i totalnettet.
Inntektsramme	Den delen av nettselskapets inntektsgrunnlag som fastsettes av RME, og som beregnes som en vektet kombinasjon av kostnadsgrunnlag og kostnadsnorm (30 % kostnadsgrunnlag og 70 % kostnadsnorm).
KILE	Kostnader ved ikke-levert energi, regulert i forskrift om strømnetselskapenes inntekter, kapittel 4.
Kostnadsgrunnlag	Et mål på nettselskapets faktiske kostnader. Det omfatter drifts- og vedlikeholdskostnader, avskrivninger, avkastning på investert kapital, nettapskostnader og KILE-beløp. Et mål på hva kostnadene til et nettselskap ville vært dersom det drev på en gjennomsnittlig effektiv måte. Normen beregnes ved hjelp av sammenlignende analyser og er i stor grad uavhengig av selskapets egne kostnader.
Kostnadsnorm	
Separatdrift	En del av kraftsystemet, typisk et gitt geografisk område, kobles fra det synkrone hovednettet og driftes isolert. Under separatdrift må man operere systemet som et eget system og sikre balanse mellom produksjon og forbruk. Også kalt øydrift.
Svartstart	Oppstart av kraftverk og gjenoppretting av kraftsystemet fra et spenningsløst nett.
Systemansvarlig	Statnett er gjennom konsesjon delegert myndigheten til å utøve systemansvaret i det norske kraftsystemet. Forskrift om systemansvaret i kraftsystemet skal sikre at systemansvaret utøves på en samfunnsmessig rasjonell måte.
Tillatt inntekt	Det maksimale inntektsnivået et nettselskap kan hente inn fra kundene i et år. Tillatt inntekt består av inntektsrammen pluss/minus enkelte tillegg og fradrag, som blant annet kostnader i overliggende nett, eiendomsskatt, FoU-kostnader og KILE-beløp.

Reguleringsmyndigheten for energi

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0310 Oslo
Telefon: (+47) 22 95 95 95

<https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten/>